Lietas arhīva Nr. CA-0447-18/12
ECLI:LV:ZAT:2018:1217.C30431616.7.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē 2018.gada 17.decembrī

Zemgales apgabaltiesa
šādā sastāvā: tiesnese referente I.Belicka,
tiesneses S.Maršāne, I.Skudra,
izskatīja rakstveida procesā vienkāršotas procedūras lietu akciju sabiedrības „Latzemes aktīvi" prasībā pret /pers. B/ par parāda piedziņu, kas ierosināta sakarā ar akciju sabiedrības „Latzemes aktīvi" apelācijas sūdzību par Zemgales rajona tiesas 2018.gada 3.aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

Maksātnespējīgā AS „Reversed" 2016.gada 15.janvārī cēlusi Rīgas Vidzemes priekšpilsētas tiesā prasību pret /pers. B/ par parāda piedziņu. Prasības pieteikumā norādīts, ka maksātnespējīgā AS „Reversed", AS „Latzemes nekustamie īpašumi", SIA „Latzeme" un /pers. D/ no 01.01.2010. līdz 01.10.2013. bija zemes nekustamā īpašuma /Nekustamais īpašums/, kadastra Nr. /kadastra numurs/, īpašnieki. Ar kopīpašnieku vienošanos pilnvarojums kopīpašnieku vietā un vārdā celt prasības par zemes nomas maksas parāda piedziņu un saņemt zemes nomas maksu ir dots kopīpašniekam AS „Reversed". Nekustamā īpašuma sastāvā esošais zemes gabals tiek lietots ēkas /adrese A/ uzturēšanai, kam nepieciešama zemes gabala daļa 2813 kvm^2.

/pers. B/ laikā no 01.01.2010. līdz 31.10.2013. bija dzīvokļa Nr./numurs/adrese A/īpašniece, līdz ar to zemes un uz tās esošās ēkas īpašnieku starpā pastāv zemes piespiedu nomas tiesiskās attiecības. Līdz ar to dzīvokļa īpašuma īpašniekam ir jāmaksā nomas maksa 6 % apmērā no zemes kadastrālās vērtības gadā un jākompensē nekustamā īpašuma nodoklis atbilstoši tam piederošajām ēkas domājamām daļām par to zemes gabala daļu, kas noteikta kā funkcionāli nepieciešamā, ēku nododot privatizācijai.

Prasītāja ir nosūtījusi gan apsaimniekotājam, gan dzīvokļa īpašniekiem paziņojumu, ka ir izveidojies zemes nomas maksas parāds. Ēkas dzīvokļu īpašnieki iebilda, ka veikuši maksājumus par zemes nomu bijušajam apsaimniekotājam, bet ar zemes īpašnieku apsaimniekotājs nav norēķinājies.

Lūdza tiesu piedzīt no /pers. B/ zemes nomas maksu 782,69 EUR, pievienotās vērtības nodokli 164,36 EUR un nekustamā īpašuma nodokļa kompensācijas parādu 88,40 EUR, kopā 1035,45 EUR, kā arī tiesāšanās izdevumus to faktiskajā apmērā (lietas 1.sējuma 4.-5.lapa).

2016.gada 2.maijā prasītāja iesniedza tiesā prasības pieteikuma grozījumus, kuros lūdza piedzīt no atbildētājas zemes nomas maksu 532,94 EUR, pievienotās vērtības nodokli 141,67 EUR un nekustamā īpašuma nodokļa kompensācijas parādu 88,40 EUR, kopā 763,01 EUR, prasītāja norādīja, ka atbildētāja samaksājusi daļu parāda 272,44 EUR un tādēļ šajā daļā prasītāja prasību neuztur (lietas 1.sējums 53.-55.lapa).

Ar Zemgales rajona tiesas 2018.gada 3.aprīļa spriedumu nospriests akciju sabiedrības „Latzemes aktīvi" prasību pret /pers. B/ noraidīt daļā par nomas maksas 260,90 EUR, pievienotās vērtības nodokļa 54,79 EUR un nekustamā īpašuma nodokļa kompensācijas 29,47 EUR apmērā, kopsummā 345,16 EUR piedziņu; izbeigt tiesvedību akciju sabiedrības „Latzemes aktīvi" prasības daļā par nomas maksas 521,79 EUR, pievienotās vērtības nodokļa 109,57 EUR un nekustamā īpašuma nodokļa kompensācijas 58,93 EUR apmērā, kopsummā 690,29 EUR piedziņu no /pers. B/; piedzīt no akciju sabiedrības „Latzemes aktīvi" par labu /pers. B/ tiesāšanās izdevumus 500 EUR.

Spriedums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

Atbildētājai piederošais dzīvokļa īpašums /Nekustamais īpašums/, kas sastāv no dzīvokļa Nr./numurs/un kopīpašuma 5292/215676 domājamām daļām no daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas, ierakstīts zemesgrāmatā 2003.gada 26.augustā, pamatojoties uz 1999.gada 05.oktobra pirkuma līgumu, ko apliecina Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs/noraksts. Atbildētājai minētais dzīvokļa īpašums piederēja visā prasības pieteikumā norādītajā laikā.

Tiesa atzina, ka uz likuma pamata piespiedu nomas attiecības pastāvēja starp ēkas kopīpašniekiem (dzīvokļu īpašumu īpašniekiem) kā nomniekiem, no vienas puses, un nekustamā īpašuma kopīpašniekiem kā iznomātajiem, no otrās puses, proti, laikā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 21.maijam iznomātāji bija /pers. D/, SIA „Latzeme" un AS „Latzemes nekustamie īpašumi", bet laikā no 2010.gada 21.maija līdz 2013.gada 31.oktobrim iznomātāji bija /pers. D/, SIA „Latzeme" un prasītāja.

Lietā nepastāv strīds, ka par laiku no 2010.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.oktobrim starp nekustamā īpašuma kopīpašniekiem un ēkas kopīpašniekiem vai ēkas apsaimniekotāju nebija noslēgts rakstveida līgums par ēkas uzturēšanai un apsaimniekošanai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala nomu.

Prasītāja gan nomas maksas apmēru, gan NĪN apmēru aprēķinājusi, par pamatu ņemot visu to zemesgabala platību, kas prasītājas ieskatā ir iznomāta ēkas uzturēšanai 2813 m^2, šī zemesgabala kadastrālo vērtību attiecīgajā gadā, NĪN apmēru par visu ēkai piesaistītā zemesgabala platību attiecīgajā gadā, dzīvojamās mājas platību un atbildētājas dzīvokļa platību, tātad aprēķins ir veikts par maksājumiem, kas pienākas visiem trijiem nekustamā īpašuma kopīpašniekiem kopumā. Redzams, ka prasītāja aprēķinājusi un pieprasījusi nomas maksu un NĪN kompensāciju arī par pārējiem kopīpašniekiem piederošajām īpašuma domājamām daļām. Pilnvarojums vienam no kopīpašniekiem piedzīt parādus no debitoriem visu kopīpašnieku vārdā un vietā nav uzskatāms par prasījuma cesiju, ja prasījuma tiesības prasītājam būtu cedētas, tam nebūtu vajadzīgs jebkāds pilnvarojums no kopīpašniekiem, jo prasītājs pēc cesijas kā pilntiesīgs kreditors varētu prasīt parāda piedziņu savā labā. Nekustamā īpašuma kopīpašnieki līdz šīs prasības celšanai nebija cedējuši prasītājai savas prasījuma tiesības pret ēkas kopīpašniekiem, tostarp atbildētāju, par zemes nomas maksu. Lietā nav iesniegti pierādījumi par to, ka 21.12.2015. pirkuma līgumā iekļautā /pers. D/ un SIA „Latzeme" vienošanās par prasījuma cesiju līdz prasības pieteikuma iesniegšanas dienai 2016.gada 15.janvārim vai arī vēlāk tika atcelta vai atzīta par spēkā neesošu.

Šie apstākļi prasības pieteikumā tika noklusēti, tā maldinot tiesu un arī atbildētāju par to, kurai personai pieder prasījuma tiesības par visu prasības pieteikumā minēto maksājumu piedziņu.

Ņemot vērā minētos apstākļus, tiesa atzina, ka prasības pieteikuma iesniegšanas dienā 2016.gada 15.janvārī prasītājai piederēja prasījuma tiesības

pret atbildētāju tikai kā personai, kurai laikā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.oktobrim piederēja nekustamā īpašuma 1/3 domājamā daļa, proti, tiesības prasīt tikai 1/3 daļu no tiem maksājumiem, kas atbildētājai bija jāmaksā sakarā ar zemes piespiedu nomas attiecībām minētajā perioda.

Prasītāja Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā nav grozījusi prasības pamatus un nav norādījusi, ka ir ieguvusi prasījuma tiesības pret atbildētāju uz cesijas pamata, un līdz ar to prasa piedzīt parādu (2/3 daļas no visiem pieprasītiem maksājumiem) nevis kā pilnvarnieks, bet gan kā cesionārs jeb pilntiesīgs kreditors, līdz ar to tiesai nebija tiesību apsvērt prasības pamatotību, vērtējot tādus apstākļus, kas prasības pieteikumā nav minēti kā prasības pamati. Līdz ar to tiesai nebūtu pamata vērtēt pierādījumus par /pers. D/ un SIA „Latzeme" prasījuma tiesību cesiju prasītājai, pat ja šādi pierādījumi lietā būtu iesniegti.

Tiesa atzina, ka prasītāja ir cēlusi prasību par tādu maksājumu piedziņu, uz kuriem tai nav bijušas prasījuma tiesības kā nekustamā īpašuma 1/3 domājamās daļas īpašniecei, un uz kuriem prasījuma tiesības prasītāja nav ieguvusi no pārējiem nekustamā īpašuma kopīpašniekiem - SIA „Latzeme" un /pers. D/. Proti, prasītājai nav prasības tiesību par 2/3 no prasības pieteikumā norādīto maksājumu piedziņu : nomas maksas 521,79 EUR (782,69 EUR : 3 x 2), PVN 109,57 EUR (164,36 EUR : 3 x 2), NĪN kompensācijas 58,93 EUR (88,40 EUR : 3 x 2) apmērā piedziņu, kopsummā 690,29 EUR, neatkarīgi no tā, cik pamatoti šīs summas ir aprēķinātas.

Tiesības celt prasību prasītājai ir atbilstoši tam iepriekš piederējušās 1/3 domājamās daļas no nekustamā īpašuma lielumam - par nomas maksas 260,90 EUR, PVN 54,79 EUR un NĪN kompensācijas 29,47 EUR apmērā piedziņu, kopsummā 345,16 EUR.

Ņemot vērā konstatētos apstākļus, tiesa atzina, ka ir pamats izbeigt tiesvedību daļā par nomas maksas 521,79 EUR, pievienotās vērtības nodokļa 109,57 EUR un nekustamā īpašuma nodokļa kompensācijas 58,93 EUR apmērā piedziņu, kopsummā 690,29 EUR, jo prasītājai šajā daļā nav prasības tiesības.

Prasības pieteikumā prasītāja apgalvoja, ka ēkas uzturēšanai un apsaimniekošanai funkcionāli nepieciešama zemesgabala daļas platība ir 2813 m^2, un ka nomājamā platība ir noteikta ar administratīvo aktu.

Par minēto faktu lietā pastāv strīds, jo atbildētāja, atsaucoties uz 2015.gada 16.jūnijā starp nekustamā īpašuma īpašniekiem un AS „Rīgas namu apsaimniekotājs" noslēgto Zemes nomas līgumu, uzskata, ka ēkas uzturēšanai un apsaimniekošanai funkcionāli nepieciešama zemesgabala daļas platība ir 2213 m^2.

Tiesa, izvērtējot visus lietā iesniegtos pierādījumus un pušu argumentus, atzina, ka prasītāja nav pierādījusi faktu, ka prasības pieteikumā norādītajā periodā ēkas uzturēšanai un apsaimniekošanai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala daļas platība bija noteikta 2813 m^2, kas ir viens no prasības pamatiem.

Tiesa piekrita, ka zemes piespiedu nomas gadījumā, ja starp zemes īpašnieku un ēkas (dzīvojamās mājas) īpašniekiem nav noslēgts zemes nomas līgums, kurā puses pašas vienojušās par nomāta zemesgabala robežām un platību, par nomas priekšmetu uzskatāms tas zemesgabals (tādās robežās un platībā), kas ir noteikts šīs dzīvojamās mājas privatizācijas procesā kā dzīvojamai mājai funkcionāli nepieciešamais zemesgabals. Par minēto pušu starpā strīds nepastāv.

Prasītāja nav iesniegusi lietā ēkai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala plānu, kas bija izgatavots šīs ēkas privatizācijas procesā atbilstoši normatīvajos aktos paredzētajām prasībām, ne arī administratīvo aktu par nomātās zemes platības noteikšanu.

Nekustamā īpašuma kopējā platība ir 23163 m^2, kas ir redzams arī šī īpašuma 1998.gada 12.oktobrī izstrādātajā zemes robežu plānā. No 12.10.1998. Zemes robežu plāna redzams, ka uz nekustamā īpašuma atrodas deviņas ēkas. Ņemot vērā minēto un salīdzinot abos Zemes robežu plānos redzamās zemesgabalu robežas un platības, tiesa secināja, ka uz VAS „Privatizācijas aģentūra" rīcībā esošā 24.08.1998. Zemes robežu plāna ir attēlota tikai daļa no nekustamā īpašuma - zemesgabala daļa 16878 m^2 platībā un uz tās esošās sešas ēkas.

24.08.1998. Zemes robežu plānā nav iezīmētas katrai dzīvojamai mājai piesaistītā zemesgabala robežas un platība, bet ir redzamas tikai ietves un koplietošanas satiksmes josla. Ievērojot minēto un virsrakstu uz 24.08.1998. Zemes robežu plāna otrās lapas kopijas, secināms, ka minētais plāns nav izgatavots dzīvojamo māju privatizācijas vajadzībām, bet kāda nomas līguma noslēgšanai, taču kopijas nepilnības dēļ nav iespējams noteikt nomas līguma puses. Visi minētie apsvērumi neļauj atzīt 12.10.1998. Zemes robežu plānu par ēkai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala robežu plānu, kas būtu izgatavots atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Tiesa piekrita atbildētājas pārstāves argumentiem, ka, visticamāk, VAS „Privatizācijas aģentūra" 2015.gada 5.augusta vēstulē norādītā sešām mājām piesaistīto zemesgabalu platība ir aprēķināta, vienkārši aritmētiski izdalot 24.08.1998. Zemes robežu plānā norādītā zemesgabala (daļas no nekustamā īpašuma) platību 16878 m^2 uz dzīvojamo māju skaitu - 6, tā iegūstot rezultātu 2813 m^2 katrai mājai (16878 m2 : 6 = 2813 m^2). Taču no 24.08.1998. Zemes robežu plānā redzamā sešu ēku izvietojuma viennozīmīgi var secināt, ka ēkai /adrese A/ un divām tai blakus esošām mājām /adrese C/ un /adrese E/ uzturēšanai nepieciešamo zemesgabalu platība acīmredzami nevar būt vienāda ar trīs citu māju uzturēšanai nepieciešamo zemesgabalu platību, kas ir būtiski lielāka.

Minēto tiesas secinājumu apstiprina ari Zemes nomas līgums, ko 2015.gada 16.jūnijā noslēdza ēkas pašreizējs pārvaldnieks AS „Rīgas namu apsaimniekotājs" kā nomnieks un prasītāja kā iznomātāja, kurā ir norādīts, ka nomas priekšmets ir ēkas apsaimniekošanai un uzturēšanai funkcionāli nepieciešamais zemesgabals - zemes vienības daļa ar kadastra apzīmējumu /kadastra apzīmējums/un platību 2213 m^2, kas ir daļa no zemes īpašuma /Nekustamais īpašums/(kadastra Nr./kadastra numurs/, kopējā platība 23163 m^2).

Par ēkai funkcionāli nepieciešama zemesgabala daļas platību starp pusēm pastāv strīds, kas nevar tikt izšķirts šajā lietā divu iemeslu dēļ. Pirmkārt, zemes piespiedu nomas attiecības pastāv starp zemes kopīpašniekiem (3 personām prasībā norādītajā periodā) un visiem ēkas kopīpašniekiem, nevis tikai starp prasītāju un atbildētāju. Otrkārt, vienkāršotās procedūras lietās saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{19} panta pirmo daļu lietas ierosināšana un izskatīšana 30.^{3} nodaļā paredzētajā kārtībā pieļaujama tikai prasībās par naudas piedziņu un uzturlīdzekļu piedziņu, līdz ar to tiesa nav tiesīga šajā lietā izšķirt strīdu par ēkai funkcionāli nepieciešama zemesgabala daļas platību un atzīt, kāda bija tā zemesgabala platība un robežas, par kuru pastāvēja piespiedu nomas attiecības laikā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.oktobrim.

Tiesa atzina, ka prasītāja nav pierādījusi vienu no svarīgākiem prasības pamatiem - faktu, ka prasības pieteikumā norādītajā periodā ēkas uzturēšanai un apsaimniekošanai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala daļas platība bija noteikta 2813 m^2. Par šo faktu nav iesniegts ne ēkas privatizācijas procesā izgatavotais zemesgabala robežu plāns, ne nomas līgums, nedz arī tiesas spriedums. Neesot pierādījumiem par minēto faktu, nav iespējams aprēķināt iznomātā (funkcionāli nepieciešamā) zemesgabala daļas kadastrālo vērtību attiecīgā gadā, secīgi no šīs vērtības aprēķināmo nomas maksu 6 % apmērā un nekustamā īpašuma nodokli, kas attiecās uz visu ēku, un šo maksājumu daļu, kas attiecās uz atbildētāju.

Līdz ar to tiesa atzina, ka prasītāja nav pierādījusi, kādā apmērā atbildētājai bija pienākums veikt maksājumus par zemes piespiedu nomu laikā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.oktobrim, tātad nav pierādīts pašas prasītājas kā nekustamā īpašuma 1/3 domājamās daļas īpašnieka prasījuma apmērs. PVN summa ir atkarīga no nomas maksas apmēra, kas šajā lietā nav pierādīts. Minētais ir pietiekams pamats prasības noraidīšanai daļā par 1/3 daļu no prasītājas norādītajām maksājumu summām - par nomas maksas 260,90 EUR, PVN 54,79 EUR un NĪN kompensācijas 29,47 EUR apmērā piedziņu, kopsummā 345,16 EUR.

Ņemot vērā, ka ar Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 21.septembra spriedumu parāds no SIA „Tomo nami" par minēto periodu ir piedzīts kā no visu sešu spriedumā minēto dzīvojamo māju kopīpašnieku klusā vietnieka, saskaņā ar Civilprocesa likuma 203.panta trešo daļu pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā lietas dalībnieki, kā arī viņu tiesību pārņēmēji nav tiesīgi citā procesā apstrīdēt tiesas nodibinātos faktus, kā arī no jauna celt tiesā prasību par to pašu priekšmetu uz tā paša pamata, izņemot šajā likumā noteiktos gadījumus.

Par minēto periodu prasība pret atbildētāju ir celta par to pašu priekšmetu (zemes nomas maksu, PVN un NĪN kompensāciju) un uz tā paša pamata, par kādu jau stājās spēkā Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 21.septembra spriedums lietā Nr.C30716311, tātad prasība šajā daļā ir celta nepamatoti neatkarīgi no parāda summas aprēķina.

Tiesa atzina, ka prasītāja jau daļēji saņēma sava prasījuma apmierinājumu un tika daļēji atbrīvota no nekustamā īpašuma nodokļa samaksas pienākuma par prasībā norādīto periodu, taču minētos faktus no tiesas noslēpa, par ko liecina lietā esošie pierādījumi, kas apliecina, ka prasītāja jau 2016.gada augustā ir daļēji saņēmusi ar Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 25.septembra spriedumu lietā Nr.C30716311 piedzīto parādu, kas attiecas uz ēku /adrese A/, tātad daļēji arī uz atbildētāju /pers. B/.

Tā kā prasītāja vispār nav sniegusi tiesai informāciju par parāda daļēju saņemšanu no trešās personas, tiesai nav iespējams noteikt, kādu konkrētu maksājumu dzēšanai (zemes nomas maksa, PVN un/vai NĪN kompensācija) prasītāja novirzījusi saņemto summu, un kādā apmērā dzēsts katrs no šiem maksājumu veidiem.

Gadījumā, ja zemes īpašniekam NĪN maksājums ir daļēji vai pilnībā dzēsts, vai šī nodokļa samaksas pienākums tika pārcelts uz citu nodokļu maksātāju, kā rezultātā par minēto nodokļa summu zemes īpašniekam vairs nepastāv saistība pret nodokļu administrāciju, tad par šo dzēstā un uz citu nodokļu maksātāju pārceltā nodokļa summu nav tiesību pieprasīt kompensāciju no dzīvokļu īpašniekiem.

Prasītāja nav sniegusi tiesai informāciju un pierādījumus par to, kādā summā prasītājas maksātnespējas procesā Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvalde pieteica kreditora prasījumu par to NĪN, kas aprēķināts par nekustamo īpašumu /Nekustamais īpašums/, kadastra Nr./numurs/, par kādu periodu bija šis parāds, kāda daļa no prasītāja sanācijas laikā samaksātās NĪN summas 1868,31 EUR attiecās uz nekustamo īpašumu, kāda daļa no NĪN parāda, kas prasītājai ir dzēsts ar 03.10.2016. lēmumu, attiecās uz nekustamo īpašumu, un kādā apmērā par nekustamo īpašumu aprēķinātā NĪN summa ir pārcelta uz AS „Zemju pārvalde". Bez minētiem pierādījumiem nav iespējams noteikt, kādā apmērā prasītājai par periodu no 2010.gada 01.janvāra līdz 2012.gada 28.maijam pienācās NĪN kompensācija par visu nekustamo īpašumu, kas neļautu aprēķināt šī maksājuma summu arī par ēkai funkcionāli nepieciešamo zemesgabalu, ja tā platība būtu pierādīta.

Attiecībā uz prasību daļā par pievienotās vērtības nodokļa piedziņu tiesa norādīja sekojošo.

Likuma izpratnē zemes noma par atlīdzību arī piespiedu nomas gadījumā ir pakalpojuma sniegšana, kas abu minēto likumu izpratnē ir ar PVN apliekamais darījums.

Ņemot vērā, ka šajā lietā prasītāja nav pierādījusi ēkai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala platību, no kuras atkarīgs visu pieprasīto maksājumu, tai skaitā, PVN, aprēķins, tiesai nav pamata detalizēti izvērtēt pušu argumentus par PVN piemērošanu.

Tiesa uzskatīja par nepieciešamu norādīt, ka neatkarīgi no šiem argumentiem par daļu no prasītājas pieprasītās nomas maksas atbildētājai nebija pienākuma maksāt PVN jebkurā gadījumā, kā arī prasītāja prasības summas aprēķinā PVN apmēru norādīja neatbilstoši likuma prasībām un nav pierādījusi, ka atbildētājai vai ēkas pārvaldniekam bija iesniegti PVN rēķini.

Nomas attiecībās, kurās iznomātājs nav reģistrēts VID PVN maksātāju reģistrā, šim iznomātājam pienākošies nomas maksājumi nav apliekami ar PVN ne atbilstoši likumam „Par pievienotās vērtības nodokli", ne arī atbilstoši spēkā esošajam Pievienotās vērtības nodokļa likumam.

Lietā nav iesniegti pierādījumi par to, ka prasītāja un/vai citi nekustamā īpašuma kopīpašnieki par prasības pieteikumā norādīto periodu izrakstīja un iesniedza ēkas pārvaldniekam vai atbildētājai rēķinus par nomas maksu vai vienkāršotos nodokļa rēķinus, kas atbilst likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 8.panta 5.^{1} daļas vai sestās daļas prasībām (periodā līdz 2012.gada 31.decembrim), Pievienotās vērtības nodokļa likuma attiecīgi 125.panta vai 126.panta prasībām (periodā pēc 2013.gada 01.janvāra) un kuros norādīta par nomas maksu pieprasītā PVN summa.

Tiesa atzina par pamatotiem atbildētājas iebildumus pret prasību attiecībā uz to, ka par 2010.gadu visi no zemes piespiedu nomas attiecībām izrietošie maksājumi bija samaksāti ēkas pārvaldniekam SIA „Tomo nami", kas, savukārt, šos maksājumus samaksāja nekustamā īpašuma īpašniekiem.

Ņemot vērā, ka spriedumā minētie argumenti ir pietiekami, lai noraidītu prasību daļā par 345,16 EUR piedziņu un izbeigtu tiesvedību daļā par 690,29 EUR piedziņu, nav nepieciešams vērtēt pārējos pušu argumentus attiecībā uz prasības noilgumu, likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" Pārejas noteikumu 40.punkta piemērošanu, iznomātā zemesgabala kadastrālās vērtības aprēķinu.

Ņemot vērā tiesas secinājumus par to, ka atbildētājas saistību apmērs pret prasītāju nav pierādīts, bet par 2/3 daļām no pieprasītiem maksājumiem prasītājai nav prasības tiesības, tiesa nesaskatīja pamatu izbeigt tiesvedību daļā par 272,44 EUR piedziņu. Turklāt visos turpmākos iesniegumos tiesai prasītāja lūdza prasību apmierināt pilnībā, vairs nelūdzot izbeigt tiesvedību daļā.

Tiesa atzina, ka prasības izbeigšana daļā par 690,29 EUR piedziņu sakarā ar prasītājas prasības tiesību neesamību nozīmē, ka prasītāja nepamatoti ierosinājusi strīdu ar atbildētāju par minēto prasījumu, tātad jautājums par atbildētājas tiesāšanās izdevumu atlīdzināšanu ir izlemjams saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta trešās daļas normu, proti, no prasītājas atbildētājas labā ir piedzenami ar lietas vešanu saistītie izdevumi.

Tiesa atzina, ka lieta ir sarežģīta, kādēļ saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1 .punkta e)apakšpunktu izdevumi advokāta palīdzības samaksai no prasītāja atbildētājas labā ir piedzenami to faktiskajā apmērā - 500 EUR (lietas 1.sējuma 225.-271.lapa).

Akciju sabiedrība „Latzemes aktīvi" par Zemgales rajona tiesas 2018.gada 3.aprīļa spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību, kura pamatota ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

Par spriedumu daļā, ar kuru izbeigta tiesvedība prasības daļā par 690,29 EUR piedziņu no /pers. B/.

Cesijas faktu atbildētāja netika apstrīdējusi, secīgi, vērtējot pat ierunas veidā neapstrīdēta darījuma spēkā esamību, tiesa ir pārkāpusi sacīkstes un pušu līdztiesības principu. Jo vairāk - cesija nav līgums, bet gan mantas nodošana, proti darījuma izpilde, kas nevar būt vai nebūt spēkā. Lietas dalībniekam nav jāpierāda fakts, ko likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējis cits lietas dalībnieks (Civilprocesa likuma 96. panta piektā daļa).

Prasības pieteikumam bija pievienots dokuments „Kopīpašumā esošā nekustamā īpašuma lietošanas kārtības un apsaimniekošanas līgums", atbilstoši kuram ar kopīpašnieku vienošanos pilnvarojums kopīpašnieku vietā un vārdā celt prasības par zemes nomas maksas parāda piedziņu un saņemt zemes nomas maksu ir dots prasītājai - kopīpašniekam AS „Latzemes aktīvi". Tādējādi lietā bija iesniegti dokumenti, kuru saturs apliecina prasītājas tiesības, par ko kreditoru starpā nav ne mazāko strīdu. Jo vairāk, šādas cesijas esamību un prasītājas prasības tiesības nav apšaubījusi neviena Latvijas Republikas tiesa, sastādot vairākus simtus spriedumu pēc atbildētājas ēkas kādreizējā apsaimniekotāja SIA „Tomo nami" bankrota, ne arī visu instanču tiesas, tostarp Augstākā tiesa, skatot minēto prasību pret bijušo apsaimniekotāju. Tiesa ir atsaukusies uz judikatūru (spriedumu lietā SKC-226/2016), kurā norādīts, ka vienas tiesiskās attiecības ietvaros tiesu nolēmumiem visās Latvijas tiesās vajadzētu būt līdzīgiem, tomēr to nav ņēmusi vērā.

Tiesa lēmumu izbeigt tiesvedību var pieņemt vien gadījumā, ja prasītājam nav prasības tiesību, proti, ja pierādījumi lietā liecina, ka prasības tiesības ir kādam citam vai ir citi apstākļi vai pierādījumi lietā, kas liecina, ka prasītājam nav un nevar būt prasības tiesības lietā. Savukārt gadījumos, ja prasītājs savas prasījuma tiesības nepierāda, prasību ir jānoraida.

Apstrīdētais Zemgales rajona tiesas nolēmums klaji disonē ar visiem citiem līdz šim pieņemtajiem nolēmumiem prasītājas prasībās pret dzīvokļu īpašniekiem, kur neviena tiesa, tostarp neviena apgabaltiesa un Augstākā tiesa nav apšaubījusi prasītājas tiesības, prasības vai nu apmierinot vai arī noraidot.

Prasītāja norāda uz spriedumiem, kas stājušies spēkā lietās, kurās prasības pret ēkas /adrese A/ dzīvokļu īpašniekiem par zemes nomas maksas, pievienotās vērtības nodokļa un nekustamā īpašuma nodokļa kompensāciju par laiku no 01.01.2010. līdz 31.10.2013. ir apmierinātas pilnā apmērā. Pie šādiem apstākļiem tiesas nolēmums ir atzīstams par kļūdainu, prettiesīgu un pieņemtu, pārkāpjot fundamentālas Civilprocesa likuma un Civillikuma normas.

Tiesa spriedumu vienkāršotās procedūras lietā ir sagatavojusi uz 47 lappusēm, no kurām 27 ir motīvu daļa, turklāt prasību (pret viena dzīvokļa īpašnieku) atzīstot par sarežģītu. Tienese nemotivēti un nelikumīgi lietā ir pieaicinājusi trešo personu, kuras tiesības tiesas nolēmums nekādi nevarēja skart. Turklāt tiesa ir apmierinājusi gandrīz visus atbildētājas lūgumus par pierādījumu izprasīšanu, klaji pārkāpjot Civilprocesa likuma normas, kas ļauj tiesai pierādījumus izprasīt vien gadījumā, ja tos nevar iegūt paši lietas dalībnieki. Turklāt tiesa ir izprasījusi nevis konkrētos pierādījumus, kā to strikti nosaka likums, bet gan abstraktus dokumentus.

Zemgales rajona tiesa AS „Latzemes aktīvi" prasību daļā par 345,15 EUR piedziņu noraidījusi kā nepierādītu un nepamatotu.

Atbildētāja prasību daļā ir atzinusi un pat apmierinājusi ārpus tiesas - pēc prasības celšanas. Tiesa ir norādījusi, ka prasība ir apmierināta daļā pirms lietas ierosināšanas, piešķirot tam tendenciozi nelikumīgu un nepamatotu nozīmi (sal., Civilprocesa likuma 133.panta trešā daļa), kā arī ir secinājusi, ka prasītāja ir turpinājusi prasību uzturēt sākotnējā apmērā, kas neatbilst faktiskajiem apstākļiem. Prasītāja, iepazīstoties ar atbildētājas paskaidrojumiem, ir sniegusi atsauksmi, atsakoties no prasības labprātīgi apmierinātajā daļā (skat. atsauksmes 5. punktu). Secīgi tiesa nav šo lūgumu izskatījusi un ir taisījusi nelikumīgu nolēmumu arī šajā daļā - nevis tiesvedību attiecīgajā neuzturētajā daļā izbeidzot, bet prasību tā vietā noraidot.

Tiesa kļūdaini atzinusi, ka prasītāja nav pierādījusi faktu, ka prasības pieteikumā norādītajā periodā ēkas uzturēšanai un apsaimniekošanai funkcionāli nepieciešama zemesgabala daļas platība bija noteikta 2813 m^2, uzskatot, ka laikā, kad ēka tika sagatavota privatizācijai, par tās privatizāciju atbildīgā iestāde bija Centrālā dzīvojamo māju privatizācijas komisija, nevis VAS „Privatizācijas aģentūra", neņemot vērā vispārzināmo faktu, ka VAS „Privatizācijas aģentūra" ir Centrālas dzīvojamo māju privatizācijas komisijas saistību un tiesību pārņēmējs.

Prasītāja prasības pieteikumam tika pievienojusi VAS „Privatizācijas aģentūra" sniegto atbildi Par dzīvojamām mājām/adrese A, B, C, D, E un F/funkcionāli piesaistīto zemesgabalu, atbilstoši kurai ēkas uzturēšanai un apsaimniekošanai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala daļas platība ir 2813 m^2. VAS „Privatizācijas aģentūra" atbildes vēstulē prasītājai sniegta informācija, pamatojoties uz Dzīvojamo māju privatizācijas informācijas sistēmas datiem, sagatavojot minētās dzīvojamās mājas privatizācijai.

Fakts, ka starp nekustamā īpašuma īpašniekiem un AS „Rīgas namu apsaimniekotājs" noslēgtajā Zemes nomas līgumā sākotnēji norādīta kļūdaina ēkas uzturēšanai un apsaimniekošanai funkcionāli nepieciešama zemesgabala daļas platība, nepierāda, ka prasībā norādītā platība, kas pamatota ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem, nav pamatota, jo vairāk - tā ir tikusi grozīta, konstatējot kļūdu.

Atbildētāja nav pierādījusi, ka ēkas uzturēšanai un apsaimniekošanai ir cita funkcionāli nepieciešama zemesgabala daļas platība, lai gan tieši atbildētāja, nevis prasītāja ir lēmuma par ēkai funkcionāli nepieciešamā zemes gabala adresāts. Tiesa ir aplami piemērojusi tiesību normas, secinot, ka nomājamā platība un piesaistītā platība kļūst par identisku jēdzienu vien pēc 2014. gada 1. oktobra.

Tiesa kļūdaini konstatējusi, ka parāds par laika posmu no 2011.gada l.janvāra līdz 2012.gada 30.jūnijam esot piedzīts no ēku pārvaldnieka SIA „Tomo nami". Prasītāja norāda, ka parāds no SIA „Tomo nami" nav piedzīts, jo tiesas parādus nepiedzen.

Atsaucas uz Augstākās tiesas 2016.gada 20.aprīļa spriedumā lietā Nr.SKC-5/2016 norādīto lietā, kurā nav strīda par faktu, ka nolēmums pret apsaimniekotāju nav izpildīts, ka saskaņā ar likuma „Par dzīvokļa īpašumu" 12. panta pirmo daļu dzīvokļa īpašnieks atbilstoši viņa īpašumā esošajam kopīpašuma domājamās daļas apmēram sedz uz dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopsapulces lēmuma pamata noteiktos izdevumus, kas nepieciešami dzīvojamās mājas obligāti veicamo pārvaldīšanas darbību nodrošināšanai. Šis pienākums pildāms neatkarīgi no tā, vai dzīvokļa īpašnieks ir mājas kopīpašumā esošās daļas pārvaldīšanai un apsaimniekošanai izveidotās dzīvokļu īpašnieku sabiedrības biedrs un vai ir vai nav noslēdzis attiecīgu līgumu. Tādējādi no minētajām normām redzams, ka dzīvokļa īpašniekam ar likumu ir uzlikts pienākums maksāt par zemes gabala lietošanu proporcionāli sava dzīvokļa lielumam neatkarīgi no tā, vai ar tiesas spriedumu atzīts, ka nomas tiesiskās attiecības pastāv starp zemes īpašnieku un dzīvokļa īpašnieku vai starp zemes īpašnieku un dzīvojamās mājas pārvaldnieku/apsaimniekotāju, ko paredz arī Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma pārejas noteikumi un Dzīvokļa īpašuma likums.

Fakts, ka ar Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 21.janvāra spriedumu starp zemes īpašniekiem un apsaimniekotāju SIA „Tomo nami" konstatētas zemes piespiedu nomas tiesiskās attiecības, nav atstājams bez ievērības. No tā izriet, ka par laika periodu, kad SIA „Tomo nami" bija mājas apsaimniekotājs, proti, no 2011.gada 1.janvāra līdz 2012.gada 30.jūnijam dzīvokļa īpašnieka pienākums maksāt zemes nomu, ja pilnvarnieks (apsaimniekotājs) doto uzdevumu nav izpildījis, neizbeidzas arī tad, ja līguma 54. panta kārtībā būtu noslēgts tiesas ceļā ar mājas apsaimniekotāju kā dzīvokļa īpašnieku vietnieku, proti, arī no ar spriedumu noslēgtā nomas līguma izrietošais pienākums maksāt zemes nomas maksu spriedumā noteiktajā apmērā gulstas uz zemes gabala taktiskajiem lietotājiem.

SIA „Tomo nami" ir pasludināta maksātnespēja. No minētā izriet, ka nolēmuma izpildes process šajā lietā ir saistāms ar Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 21.janvāra spriedumu.

Tiesas secinājumi, uz kuru pamata ir noraidīta prasība daļā par pievienotās vērtības nodokļa piedziņu, ir pretrunā gan judikatūrā nostiprinātajām atziņām, gan normatīvajiem aktiem. Prasītāja prasības pieteikumā ir lūgusi tiesu piedzīt pievienotās vērtības nodokļa maksājumu, ar kuru ir aplikta nomas maksa. Atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma 34. panta septītajai daļai zemes nomas maksa ar PVN ir jāapliek (sk. arī spriedumus lietā SKC-5/2016 un SKC- 535/2007).

Tiesa spriedumā nav piemērojusi nevienu tiesību normu, kas tai bija jāpiemēro — likuma „Par nodokļiem un nodevām" 5.panta pirmo daļu un Pievienotās vērtības nodokļa likuma 34. panta septīto daļu, kā arī tiesību normu interpretācijā nav ņēmusi vērā jaunāko judikatūru, kas novedis pie nelikumīga sprieduma.

Piespiedu zemes noma par atlīdzību ir pakalpojuma sniegšana, kas Pievienotās vērtības nodokļa likuma izpratnē ir ar pievienotās vērtības nodokli apliekams darījums. „Nomas darījumos ar nodokli apliekamā vērtība ir visi nomas līgumā noteiktie maksājumi" — secīgi, nodokļu bāze ir nomas maksa (likumā noteiktajā 5% vai 6% apmērā) nevis tās daļa.

Gadījumos kad zemes īpašnieks ir pievienotās vērtības nodokļa maksātājs, dzīvojamo māju īpašniekiem papildus nomas maksai ir jāmaksā arī pievienotās vērtības nodoklis, kas sastāda 21% no zemes nomas maksas.

Lūdz tiesu atcelt Zemgales rajona tiesas 2018.gada 3.aprīļa spriedumu daļā, kurā nolemts izbeigt tiesvedību pret atbildētāju /pers. B/ pilnībā un izskatīt prasību pēc būtības, izbeigt tiesvedību daļā par parāda 272,44 EUR apmērā piedziņu no /pers. B/ uz tā pamata, ka atbildētāja ir samaksājusi prasītājai šo parāda daļu, tādējādi šajā daļā prasītāja savu prasību neuztur; piedzīt no /pers. B/ akciju sabiedrības „Latzemes aktīvi" labā zemes nomas maksas parādu 763,01 EUR apmērā, ko veido zemes nomas maksa par laiku no 01.01.2010.-31.10.2013. nesamaksātā daļa – 532,94 EUR apmērā,

PVN par šo periodu 141,67 EUR apmērā un nekustamā īpašuma nodokļa kompensācija 88,40 EUR apmērā (lietas 2.sējuma 14.-22.lapa).

Atbildētāja/pers. B/ iesniedza tiesā rakstveida paskaidrojumu, kurā norāda, ka prasītājas iesniegtie pierādījumi nav nekādā veidā saistīti ar prasības pamatu un priekšmetu – nomas maksas, NĪN un PVN piedziņu par laika periodu no 2010.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.oktobrim. Atbildētāja vai daudzdzīvokļu mājas /adrese A/ dzīvokļu īpašnieku kopība nav bijusi Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas lietas Nr.C30423815 dalībnieki, tāpēc šim spriedumam nav Civilprocesa likuma trešajā daļa noteikto tiesisko seku. Norāda, ka pierādījumi prasītājas rīcībā bija lietas izskatīšanas laikā, bet tie netika iesniegti, pievienoti apelācijas sūdzībai, tāpēc saskaņā ar Civilprocesa likuma 430.panta ceturto daļu šo pierādījumu pieņemšanai nav tiesiska pamata.

Motīvu daļa

Apelācijas instances tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi pierādījumus lietā, izvērtējusi apelācijas sūdzības motīvus, atzīst, ka akciju sabiedrības „Latzemes aktīvi" prasība noraidāma daļā, pārējā prasības daļā tiesvedība ir izbeidzama, apelācijas sūdzība ir apmierināma daļēji.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 426.panta pirmajai daļai apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts sūdzībā.

Prasītāja pirmās instances tiesas spriedumu pārsūdzējusi pilnībā (lietas 2.sējuma 14.-22.lapa).

Atbildētāja pirmās instances tiesas spriedumu nav pārsūdzējusi.

Civilprocesa likuma 432.panta piektā daļa noteic, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma argumentācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka Zemgales rajona tiesas 2018.gada 3.aprīļa spriedumā ietvertais pamatojums sprieduma daļā, ar kuru ir noraidīta prasība daļā par zemes nomas maksas, pievienotās vērtības nodokļa un nekustamā īpašuma nodokļa piedziņu par kopējo summu 254,43 EUR un daļā, ar kuru ir tiesvedība izbeigta, atzīstot, ka prasītājai nav prasības tiesību – 508,67 EUR, ir pareizs un pilnībā pietiekams, tāpēc Zemgales apgabaltiesa pilnībā pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motīviem un līdz ar to atzīst, ka Civilprocesa likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā nav nepieciešams norādīt.

Apelācijas sūdzībā izteikti iebildumi par spriedumu daļā, ar kuru izbeigta tiesvedība prasības daļā atzīstot, ka prasītājai nav prasības tiesību.

Prasītāja norādījusi, ka cesijas faktu atbildētāja netika apstrīdējusi, un ka Kopīpašumā esošā nekustamā īpašuma lietošanas kārtības un apsaimniekošanas līgums, atbilstoši kuram ar kopīpašnieku vienošanos pilnvarojums kopīpašnieku vietā un vārdā celt prasības par zemes nomas maksas parāda piedziņu un saņemt zemes nomas maksu, ir dots prasītājai - kopīpašniekam akciju sabiedrībai „Latzemes aktīvi". Tādējādi lietā bija iesniegti dokumenti, kuru saturs apliecina prasītājas tiesības, par ko kreditoru starpā nav ne mazāko strīdu.

Civillietu tiesu kolēģija secina, ka prasītājas iebildumi šajā daļā nav pamatoti sekojošu apsvērumu dēļ.

Atbildētājas pārstāve paskaidrojumos par prasību norādījusi, ka atbildētāja uzskata, ka prasītājai nav prasības tiesību celt prasību par nomas maksu par pārējo kopīpašnieku zemes nomas maksas daļu. Prasītāja varētu būt tikai pilnvarnieks (lietas 1.sējums 221-222.lapa).

Pirmās instances tiesa atbildētājas iebildumus šajā daļā ir pilnīgi un vispusīgi izvērtējusi, izvērtējusi prasītājas iesniegtos dokumentus, pamatoti atzīstot, ka Kopīpašumā esošā nekustamā īpašuma lietošanas kārtības un apsaimniekošanas līgums nepierāda to, ka prasītājai ir cedēts zemes nomas maksas prasījums pret atbildētāju.

Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka no minētā līguma izriet prasītājai pilnvarojums celt prasību par zemes nomas maksas piedziņu /pers. D/ un SIA „Latzeme" vārdā kā pilnvarniekam.

Pirmās instances tiesa pareizi norādījusi, ka prasības tiesības par visu to maksājumu piedziņu no nomniekiem laikā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.oktobrim piederēja trīs personām – /pers. D/, SIA „Latzeme" un prasītājai, atbilstoši katra kopīpašnieka domājamās daļas lielumam, tas ir, par 1/3 daļu no attiecīgā maksājuma katram kopīpašniekam.

Prasītāja pati prasības pieteikumā (lietas 1.sējums 5.lapa, 1.rinkopa) ir norādījusi, ka prasītājai ir tikai kopīpašnieku pilnvarojums celt prasību, arī 2016.gada 2.maija atsauksmē uz atbildētājas paskaidrojumiem (lietas 1.sējuma 53.-55.lapa), 2016.gada 1.novembra iesniegumā (lietas 1.sējuma 99.lapa) īpaši norādīts uz prasītājas tiesībām celt prasības pārējo kopīpašnieku vārdā un vietā, tas pats norādīts arī 2016.gada 1.novembra paskaidrojumos (lietas 1.sējuma 104.-107.lapa) un 2017.gada 26.septembra iesniegumā (lietas 1.sējuma 157.lapa).

Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pilnvarojums vienam no kopīpašniekiem piedzīt parādus visu kopīpašnieku vārdā un vietā nav atzīstams par prasījuma cesiju, un pirmās instances tiesa pamatoti atzinusi, ka ar pilnvarojumu piedzīt parādu pilnvarnieks nekļūst par prasījuma īpašnieku un neiegūst tiesības prasīt piedzīt parādu no pilnvarotāja debitora pilnvarnieka labā, turklāt izmantojot Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 10.punktā paredzēto atbrīvojumu no tiesas izdevumu samaksas, kas pārējo kopīpašnieku prasījumiem nemaz nav piemērojams.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka cesijas esamību un prasītājas prasības tiesības nav apšaubījusi neviena Latvijas Republikas tiesa, sastādot vairākus simtus spriedumu.

Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka šajā lietā atbildētājas pārstāve ir izteikusi iebildumus un tiesa tos ir vērtējusi, pamatoti nekonstatējot prasījumu tiesību cesiju. Spriedumi līdzīgās lietās neatceļ tiesas pienākumu izvērtēt atbildētājas iebildumus šajā konkrētajā lietā un konstatējot, ka prasītājai nav cesionāra tiesību, atzīt, ka prasītājai nebija prasības tiesību par parāda piedziņu par summu, uz kuru prasības tiesības ir citām personām.

Civilprocesa likuma 223.panta 4.punkts noteic, ka tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja prasību cēlusi persona, kurai nav prasības tiesības.

Līdz ar minēto Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka tiesvedība lietā prasības daļā par parāda piedziņu 508,67 EUR apmērā ir izbeidzama, jo prasītājai nav prasījuma tiesību.

Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas sprieduma motīvi daļā, ar kuru ir noraidīta prasība par zemes nomas maksas parāda piedziņu un nekustamā īpašuma nodokļa kompensāciju par laika periodu no 2010.gada 1.janvāra līdz 31.decembrim, ir pareizi un pilnībā pietiekami, līdz ar to Civillietu tiesu kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma argumentācijai šajā daļā un atzīst, ka atkārtoti tos pašus motīvus norādīt nav nepieciešams. Turklāt apelācijas sūdzībā nav izteikti apsvērumi, kā izpaužas pirmās instances sprieduma nepareizība šajā daļā.

Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa pamatoti konstatēja, ka parāds par laika posmu no 2011.gada 1.janvāra līdz 2012.gada 30.jūnijam piedzīts no ēkas pārvaldnieka SIA „Tomo nami", un spriedums stājies likumīgā spēkā. Līdz ar minēto pirmās instances tiesa pamatoti noraidījusi prasību daļā par parāda piedziņu, kas ietilpst ar Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 21.septembra spriedumu piedzītajā parāda summā, jo ar šo spriedumu strīds, kas izriet no tiesiskās attiecības starp zemes īpašnieku un dzīvokļu īpašnieku kopību vienreiz pēc būtības ir jau izspriests. Spriedumam, kas stājies likumīgā spēkā, ir likuma spēks, tas ir obligāts un izpildāms visā valsts teritorijā, to var atcelt tikai likumā noteiktajā gadījumā (Civilprocesa

likuma 203.panta piektā daļa). Sarežģījumi likumīgā spēkā esoša tiesas sprieduma izpildē nepamato prasītāja tiesības prasīt no jauna izskatīt jau izspriestu prasījumu (sk. *Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 22.novembra spriedums lietā Nr. C30458513 SKC–226/20160*). No lietas materiāliem izriet, ka prasītāja ir pieteikusi kreditora prasījumu maksātnespējīgās SIA „Tomo nami" maksātnespējas procesā, līdz ar to parāda summas par laika posmu no 2011.gada 1.janvāra līdz 2012.gada 30.jūnijam prasītāja var atgūt maksātnespējas procesa gaitā.

Judikatūrā līdzīgā lietā par zemes īpašnieka prasību vērst parāda piedziņu pret dzīvokļa īpašnieku gadījumā, kad parāds jau piedzīts no nama apsaimniekotāja, izteikta atziņa, ka vēlme jautājumu risināt analoģiski kā galvenā parādnieka un galvinieka atbildības gadījumā un atsaukšanās šajā sakarā uz Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 22.janvāra spriedumā lietā Nr. SKC-27/2013 paustajām atziņām ir nepamatota, jo dzīvokļu īpašnieku un kopības izraudzīta pārvaldnieka savstarpējām attiecībām nav nekādas līdzības ar galvojuma tiesiskajām attiecībām.

Līdz ar minēto tiesa atzīst, ka prasība daļā par parāda piedziņu par laika periodu no 2011.gada 1.janvāra līdz 2012.gada 30.jūnijam ir noraidāma pilnīgi.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka pirmās instances tiesas secinājumi, uz kuru pamata ir noraidīta prasība daļā par pievienotās vērtības nodokļa piedziņu, ir pretrunā gan judikatūrā nostiprinātajām atziņām, gan normatīvajiem aktiem.

Prasītāja prasības pieteikumā ir lūgusi tiesu piedzīt pievienotās vērtības nodokļa maksājumu, ar kuru ir aplikta nomas maksa. Atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa 34.panta septītajai daļai zemes nomas maksa ar PVN ir jāapliek (sk. arī spriedumus lietā SKC-5/2016 un SKC- 535/2007).

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 34.panta septītā daļa nosaka, ka nomas darījumā ar nodokli apliekamā vērtība ir visi nomas līgumā noteiktie maksājumi.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 131.panta pirmā daļa nosaka, ka reģistrēts nodokļa maksātājs izraksta nodokļa rēķinu par veikto darījumu ne vēlāk kā piecpadsmitajā dienā no darījuma brīža vai avansa maksājuma saņemšanas brīža.

Atbilstoši likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 2.panta septītajai daļai (spēkā līdz 2012.gada 31.decembrim) pakalpojuma vērtībā iekļaujamas visas izmaksas, kā arī visi nodokļi un citi obligātie maksājumi, kas saistīti ar šā pakalpojuma sniegšanu, izņemot pievienotās vērtības nodokli.

Atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma 35.panta trešajā daļā (spēkā ar 2013.gada 1.janvāri) noteiktajam pakalpojuma vērtībā ietilpst visas izmaksas, kā arī visi saskaņā ar normatīvajiem aktiem par šā pakalpojuma sniegšanu maksājamie nodokļi, nodevas un citi obligātie maksājumi, izņemot pievienotās vērtības nodokli.

Saskaņā ar likuma „Par valsts un pašvaldības dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta pirmās daļas 3.punktu privatizētā objekta īpašnieka pienākums ir slēgt zemes nomas līgumu ar tā zemes gabala īpašnieku, uz kura atrodas privatizētais objekts. Šī likuma 54.pantā noteikts, ka zemes gabala nomas maksu nosaka, pusēm rakstveidā vienojoties. Ja puses nevar vienoties, zemes gabala nomas maksa privatizētā dzīvokļa un mākslinieka darbnīcas īpašniekam nosakāma 6 procenti gadā no zemes kadastrālās vērtības.

Civilprocesa likuma 5.panta sestā daļa noteic, ka, piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.

„Tas nozīmē, ka, izskatot analogu lietu, tiesa ņem vērā attiecīgu normu interpretācijas metodes un paņēmienus, argumentus un motīvus, t.i., tiesību normu piemērošanas pamatojumu, kāds izmantots tās pašas vai citas tiesas nolēmumā. (..) Judikatūras izmantošana (..) sekmē vienveidīgas tiesu prakses veidošanu, piemērojot vienas un tās pašas tiesību normas analogās tiesiskajās situācijās." (*Civilprocesa likuma komentāri. I daļa (1.-28.nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Sagatavojis autoru kolektīvs Prof. K. Torgāna zin.red. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 40.lpp*).

Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka izskatāmajā lietā ir jāņem vērā judikatūrā izteiktā atziņa, par to, ka ar likumu skaidri noteiktais zemes piespiedu nomas maksas apmērs, ievērojot šo attiecību izņēmuma rakstura juridisko dabu, nav padarīts par atkarīgu no tā, vai pēc īpašuma reformas zemes īpašnieks kļūst vai nekļūst par PVN maksātāju, vai nākamais zemes īpašnieks ir vai nav šī nodokļa maksātājs. Citiem vārdiem sakot, zemes piespiedu nomas tiesiskajās attiecībās īpašuma aprobežojuma apmērs nepārgrozās atkarībā no subjekta, kas izdarījis apzinātu izvēli iegūt īpašumā ar daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apgrūtinātu zemi. Pievienotās vērtības nodokļa likums nemaina daudzdzīvokļu māju īpašnieku ar likumu noteikto tiesisko aizsardzību, taisnīgi līdzsvarojot viņu un zemes īpašnieku savstarpējās tiesības un pienākumus, maksāt zemes piespiedu nomas maksu likumā noteiktajā apmērā (sk. *Augstākās tiesas 2015.gada 28.decembra sprieduma lietā Nr.SKC-110/2015 (C28261709), 10.4. punktu*), tāpēc nav pamata apgalvojumam par dzīvokļu īpašnieku kopības civiltiesiska rakstura parādu pret prasītāju zemes piespiedu nomas tiesiskajās attiecībās, ko veido pievienotās vērtības nodoklis virs 6% likmes gadā no iznomātās zemes kadastrālās vērtības (sk.*Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2018.gada 27.jūnija spriedums lietā Nr.C39102313, SKC-5/2018, 9.3.punkts*)**.**

Līdz ar to tiesa atzīst, ka prasība daļā par pievienotās vērtības nodokļa piedziņu no atbildētājas ir noraidāma.

Apelācijas sūdzībā izteikti iebildumi, ka pirmās instances tiesa kļūdaini atzinusi, ka prasītāja nav pierādījusi faktu, ka prasības pieteikumā norādītajā periodā ēkas uzturēšanai un apsaimniekošanai funkcionāli nepieciešama zemesgabala daļas platība bija noteikta 2813 m^2.

Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka prasītājas iebildumi par pirmās instances tiesas spriedumu šajā daļā ir pamatoti.

Prasītāja prasības pieteikumam pievienojusi VAS „Privatizācijas aģentūra" sniegto paziņojumu „Par dzīvojamām mājām /adrese A, B, C, D, E un F/, funkcionāli piesaistīto zemesgabalu". Paziņojumā norādīts, ka dzīvojamās ēkas /adrese A/ uzturēšanai un apsaimniekošanai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala daļas platība ir tikusi noteikta 2813 m^2 (lietas 1.sējuma 12.lapa). Prasītāja pamatoti norādījusi ka VAS „Privatizācijas aģentūra" paziņojumā norādītā informācija tikusi sniegta, pamatojoties uz Dzīvojamo māju privatizācijas informācijas sistēmas datiem, sagatavojot minētās dzīvojamās mājas privatizācijai. Atbildētāja savukārt iebildumus par funkcionāli piesaistītā zemesgabala platību nav motivējusi un pierādījusi. Atbildētājas iebildumi pret funkcionāli nepieciešamā zemesgabala platību pamatoti vien ar 2015.gada 16.jūnija zemes nomas līgumā norādīto nomas platību, kas neatbilst VAS „Privatizācijas aģentūra" norādītajai dzīvojamās mājas /adrese A/ funkcionāli nepieciešamajai zemesgabala platībai - 2813 m^2.

Prasītāja pamatoti norādījusi, ka fakts, ka starp nekustamā īpašuma īpašniekiem un AS „Rīgas namu apsaimniekotājs" noslēgtajā Zemes nomas līgumā sākotnēji norādīta cita ēkas uzturēšanai un apsaimniekošanai funkcionāli nepieciešamā zemesgabala daļas platība, nepierāda to, ka prasības pieteikumā norādītā platība, kas pamatota ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem, nav pamatota.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka atbildētāja prasību daļā ir atzinusi un pat apmierinājusi pēc prasības celšanas, līdz ar to tiesai bija tiesvedība šajā prasības daļā jāizbeidz, nevis prasība jānoraida.

Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa kļūdaini atzinusi, ka daļu prasības summas atbildētāja ir samaksājusi pirms prasības celšanas.

No lietas materiāliem redzams, ka prasības pieteikums tiesā saņemts 2016.gada 15.janvārī, bet atbildētāja naudas līdzekļus parāda samaksai pārskaitījusi 2016.gada 16.janvārī (lietas 1.sējums 45., 46.lapa). Pirmās instances tiesa nepamatoti piešķīrusi nozīmi lietas ierosināšanas datumam un jautājumam par to, kad atbildētāja uzzinājusi par celto prasību.

Civillietu tiesu kolēģija arī atzīst, ka pirmās instances tiesa kļūdaini atzinusi, ka prasītāja lietas izskatīšanas gaitā ir turpinājusi prasību uzturēt sākotnējā apmērā, jo tas neatbilst 2016.gada 11.maijā tiesā iesniegtajiem prasības pieteikuma grozījumiem, no kuriem redzams, ka prasītāja daļā ir

atteikusies no prasības (lietas 1.sējuma 55.lapa).

Celtās prasības summa par zemes nomu par laika periodu no 2012.gada 1.jūlija līdz 2013.gada 31.oktobrim 1/3 daļa, ko atbildētāja ir atzinusi un prasītājai būtu pamats piedzīt no atbildētājas, ir 97,79 EUR ((101,55+12,12+150,46+29,26)/3=97,79). Atbildētāja pēc prasības iesniegšanas tiesā samaksājusi prasītājai 272,44 EUR (lietas 45., 46.lapa), samaksājot lielāku summu nekā bija atbildētājas parāds prasītājai prasības celšanas brīdī.

Ņemot vērā, ka prasītāja prasību uzturēja 763,01 EUR apmērā, tostarp par periodu no 2012.gada 1.jūlija līdz 2013.gada 31.oktobrim, un atteicās no prasības daļā par 272,44 EUR, tiesa atzīst, ka, ņemot vērā, ka prasītājas prasība par minēto periodu vienīgi daļā par 97,79 EUR bija pamatota prasības celšanas brīdī, tad vienīgi šajā daļā tiesvedība izbeidzama uz tā pamata, ka atbildētāja parādu labprātīgi samaksājusi pēc prasības iesniegšanas tiesā.

Līdz ar minēto un ņemot vērā, ka sākotnēji celtā prasība par parāda piedziņu bija celta par summu 1035,45 EUR, prasītāja apelācijas sūdzībā prasību uzturēja par parāda 763,01 EUR piedziņu, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka:

- prasības daļā par 508,67 EUR piedziņu tiesvedība izbeidzama, jo prasītājai nav prasības tiesību;
- prasības daļā par 174,56 EUR piedziņu tiesvedība izbeidzama, jo prasītāja atteikusies no prasības;
- prasības daļā par 97,79 EUR piedziņu tiesvedība lietā izbeidzama, jo prasītāja atteikusies no prasības šajā daļā, jo atbildētāja prasību labprātīgi apmierinājusi pēc prasības iesniegšanas;
- prasība daļā par 254,43 EUR piedziņu ir noraidāma.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka Zemgales rajona tiesa sprieduma daļā, ar kuru ir noraidīta prasība daļā par zemes nomas maksas, pievienotās vērtības nodokļa un nekustamā īpašuma nodokļa piedziņu par kopējo summu 254,43 EUR, un daļā, ar kuru ir tiesvedība izbeigta, atzīstot, ka prasītājai nav prasības tiesību – 508,67 EUR, ir pilnīgi un vispusīgi izvērtējusi pierādījumus lietā un pareizi piemērojusi materiālo un procesuālo tiesību normas. Par prasību daļā par 174,56 EUR un par prasību daļā par 97,79 EUR piedziņu pirmās instances tiesa kļūdaini nav ņēmusi vērā prasītājas atteikšanos no prasības un prasību noraidījusi nepamatoti.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta otro daļu no atbildētājas prasītājas labā piedzenami tiesas izdevumi - valsts nodeva par apelācijas sūdzību 13,98 EUR - proporcionāli tai prasījumu daļai, ko atbildētāja labprātīgi samaksājusi pēc prasības celšanas (1035,45/100=10,35; 97,79/10,35=9%; 155,32x9%=13,98), ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,11 EUR (lietas 1.sējuma 124.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta otro un trešo daļu ar lietas vešanu saistītie izdevumi advokāta palīdzības samaksai 70 EUR piedzenami no atbildētājas par labu prasītājai (lietas 1.sējuma 19.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta otro un trešo daļu atbildētājas lūgums piedzīt ar lietas vešanu saistītos izdevumus ir noraidāms.

Tā kā iepriekš nav samaksāti izdevumi par tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu 4,89 EUR (lietas 1.sējuma 2.lapa), atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam tie piedzenami no atbildētājas /pers. B/ par labu valstij.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājai nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz norādīto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 440.[11], 440.[12] pantu, 223.panta 2. un 4.punktu, Zemgales apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt akciju sabiedrības „Latzemes aktīvi" prasību pret /pers. B/ daļā par parāda 254,43 EUR piedziņu.

Izbeigt tiesvedību akciju sabiedrības „Latzemes aktīvi" prasībā pret /pers. B/ daļā par parāda 781,02 EUR piedziņu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu akciju sabiedrībai „Latzemes aktīvi", reģistrācijas Nr.40003347400, tiesas izdevumus - valsts nodevu 13,98 EUR (trīspadsmit *euro* 98 centi) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,11 EUR (četri *euro* 11 centi), ar lietas vešanu saistītos izdevumus advokāta palīdzības samaksai 70 EUR (septiņdesmit *euro*).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,89 EUR (četri *euro* 89 centi).

Noteikt atbildētājai termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas likumīgā spēkā tā sastādīšanas dienā 2018.gada 17.decembrī.

Tiesnese referente I.Belicka
Tiesnese S.Maršāne
Tiesnese I.Skudra